

ה"בעל-שם ממיכלשטאדט"

הזכרתי למעלה את הירושה הרוחנית מאביו-זקנו, רבי זעקל לייב וורמסר, ה"בעל-שם ממיכלשטאדט", אשר שמואל שטרויס זצ"ל נשא אותה בקרבו. הוא עוד זכר אותו היטב, וסיפר לי איך ישב על ברכי אביו-זקנו בהיותו בן שלוש ושיחק בזקנו הארוך הלבן (ה"בעל-שם" ממיכלשטאדט נפטר בתר"ז – 1847, ואילו חותני נולד בתר"ד – 1844). אך מי יכול לחדור למעמקי הקירבה הרוחנית-נפשית, המקשרת באופן מסתורי את האדם עם נפשות אבות אבותיו, מעבר לדורות! „יחוס" איננו דבר ריק. רוצה אני על כן לתאר כאן בקיצור את דמותו של אבי-משפחת שטרויס זה, אשר דמותו הדורת-הפנים נשקפת עד היום אל בני-בניו מתמונות בצבעי-שמן, או מתבליטי-פלדה, בבתי המשפחה הפזורה בארצות שונות.

את הנתונים הביוגרפיים לקחתי ברובם ממסה שפורסמה לא מזמן ע"י גיסי ד"ר רפאל שטרויס ז"ל בניו-יורק (הוא נפטר, לצערי, בינתיים), ב„היסטוריה יודאיקה" של גוידו קיש, בשפה האנגלית.

רבי זעקל-לייב וורמסר היה תלמידו של רבי נתן אדלר זצ"ל, הגאון והמקובל המפורסם, שחי בפרנקפורט במאה השמונה-עשרה, ואשר תלמידו המצויין ביותר היה, כידוע, רבי משה סופר, החתם סופר. רבי זעקל-לייב למד איתו יחד אצל רבי נתן אדלר זצ"ל בפרנקפורט שש שנים, ואח"כ חזר למקום מולדתו, העיירה הקטנה מיכלשטאדט אשר באודנוואלד, ושם עסק במסחר אחרי מות הוריו. כמה שנים חי במאנהיים הסמוכה, במקום שנמצאה קהילה יהודית חשובה באופן יחסי, והמשיך בלימוד התורה אצל רבי יעקב אטלינגר זצ"ל, מי שהתפרסם אח"כ כאב"ד אלטונה ובעל „ערוך לנר". רק בהגיעו לגיל חמישים וארבע, נבחר בתור רבה של מיכלשטאדט, יסד ישיבה ושימש בה ברבנות, ובמשך עשרים וחמש שנות חייו האחרונות נישא שמו בכל גרמניה המערבית והדרומית כ„בעל נפלאות", המחונן בכוחות למעלה מדרך הטבע.